

Ve svém živobytí tolik strachu nepocítil¹

Dolní Loučky na Tišnovsku leží ve zvlněné krajině, kde z hlubokých údolí strmě vystupují svahy kopců. Místní byli odjakživa zvyklí na drsné počasí, sníl se držel dlouho do jarních měsíců a letní úrodu bičovaly deště. V roce 1886 však tuto krajinu zasáhly bouře s průtrží mračen a „nikdo nic tak hrozného nepamatoval“.²

Bylo 28. května, před čtvrtou hodinou odpoledne, když se do Dolních Louček přihnala průtrž. Blesk uhodil do školní budovy „a řádl po celém stavení.“ Nejvíce zdevastoval učebnu třetí třídy. Děti ze školy odešly už dříve, ale nadučitel Antonín Hofmann a učitel Ondřej Kyselka zůstávali ve svém školním pokoji. Nadučitele Hofmana blesk omráčil a popálil na ruce a noze.

O tři dny později, 31. května, udeřila ještě ničivější bouře. „Voda valila se z „Vapenice“ na silnici a vše brala. Způsobila mnoho škody na polích a zahradách. Vody bylo na návsi u kříže přes metr vysoko a z obecní kovárny valila se okny ven. (...) Cesta u školní budovy byla přes dva metry hluboko od vody vybrána a školní budově hrozilo velké nebezpečí, an přšelo stále ode čtyř hodin odpoledne až do 12 hod s půlnocí.“³

Sám nadučitel Hofman poznamenal: „Byli jsme připraveni utéci do kostela. Zaznamenanatel tohoto podotýká, že ve svém živobytí tolik strachu nepocítil.“⁴

Prudká bouře překvapila mnohé přímo na cestách. „U Borkových stál u zahrádky jistý člověk z Jilmoví a držel se stromu; byl ale proudem vody do řeky zanesen a utonul.“⁵ Teprve druhý den vyprostili utopeného z potoka v Předklášteří a poznali v něm čtyřicetiletého Františka Palána, domkaře z Jilmoví.⁶ František Palán se pokoušel přeběhnout do protějších vrat, ale proud ho strhl před domem č. 94.

Potůčky tekoucí z kopců od Jestřabí, Maňové a Kalů se rozvodnily a zaplavily silnici v Borači. Dolnoloučský kronikář zaznamenal, že se také v blízké Borači utopily tři osoby. Obětí bouře byly děti hrnčíře Františka Kosteleckého z České Svatky: šestiletý František, čtyřletý Antonín a osmnáctiměsíční Františka nepřežily neštěstí. O celé tragédii informoval dobový tisk: František Kostelecký se toho dne odpoledne vydal se svou rodinou do Tišnova a navzdory všem varováním pokračoval v jízdě. Prudká voda však jeho vůz na cestě převrátila a strhla. Všechny tři děti v rozbouřené vodě utonuly.⁷

Květnová bouře tehdy pustošila celé Tišnovsko. Přívalové deště rozvodnily řeky Libochovku, Loučku a Svatku, které okamžitě zatopily okolní obce. V Předklášteří voda zaplavila všechny zahrady, zničila

¹ Kronika národní školy Dolní Loučky, rok 1775–1915, s. 14–15. Dostupné z [cit. 10. 8. 2026]:

<https://www.dolniloucky.cz/obec-1/kronika-obce-1/>

² Tamtéž; Kronika obce Dolní Loučky, rok 1220–1896, s. 95. Dostupné z [cit. 10. 8. 2026]:

<https://www.dolniloucky.cz/obec-1/kronika-obce-1/>

³ Tamtéž.

⁴ Kronika národní školy Dolní Loučky, rok 1775–1915. Dostupné z [cit. 10. 8. 2026]:

<https://www.dolniloucky.cz/obec-1/kronika-obce-1/>

⁵ Tamtéž.

⁶ MZA, fond E67 Sbírka matrik (1579–1949), Matrika FÚ Předklášteří, Zemřelí 1845–1887, pag. 186, sn. 94.

Dostupné z [cit. 10. 8. 2026]: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/4228?image=216000010-000253-003369-000000-001637-000000-00-B00927-00940.jp2>

⁷ Moravský zemský archiv (dále MZA), Sbírka matrik, Matrika FÚ Doubravník, Zemřelí 1844–1949, pag. 39, sn. 152. Dostupné z [cit. 10. 8. 2026]: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/14063?image=216000010-000253-003380-000000-015544-000000-00-01520.jp2>; Brüner Zeitung, 1886, roč. 1886. č. 126 (2. 6. 1886), s. 4. Dostupné z: <https://www.digitalnknihovna.cz/mzk/view/uuid:445b3b70-362f-11e4-a8ab-001018b5eb5c?page=uuid:148b3590-363d-11e4-8413-5ef3fc9ae867&fulltext=Bora%C4%8D>

úrodu, strhla ploty a většinu obyvatel vyhnala z domovů. Mezi Novým Světem u Lomnice a Šerkovicemi smetla všechny lávky a v Habrůvce zasáhl blesk dva domy, které začaly hořet.⁸

Síť měřicích stanic byla v té době poměrně řídká a průběh lokální bouře nezachytila. Stanice v okolí nezaznamenaly téměř nic, Štěpánov nad Svratkou i Babice nad Svitavou hlásily pouze slabší srážky. Jediný vyšší úhrn vykázaly až 42 km vzdálené Hrotovice. V Brně žádné srážky nezaznamenali.⁹

Hana Sedláčková, Podhorácké muzeum

⁸ Tamtéž.

⁹ V Babicích nad Svitavou tehdy naměřili 17,6 mm, ve Štěpánově nad Svratkou 6,7 mm a v Hrotovicích 39,6 mm. Jelikož jde o denní úhrny a detailnější záznamy z té doby nemáme, nelze určit, za jaký časový úsek takové množství srážek spadlo. Za laskavé poskytnutí údajů děkuji Dr. G. Knozové z ČHMÚ.